

فهرست مطالب

مقدمه	۹
بخش اول: مبانی و چارچوب نظری	۱۷
فصل اول: الزام به ارائه دلایل تصمیم و حاکمیت قانون	۱۸
گفتار اول: ارائه دلایل و برداشت‌های رویه‌ای از حاکمیت قانون	۲۰
بند اول: ارائه دلایل و انسجام نظام حقوقی	۲۱
بند دوم: عدم ارائه دلایل و پیش‌بینی ناپذیری و مشکل برنامه‌ریزی در نظام حقوقی	۲۴
بند سوم: ارائه دلایل و امکان اعتراض به تصمیمات	۲۶
گفتار دوم: ارائه دلایل و برداشت‌های ماهوی از حاکمیت قانون	۳۱
بند اول: ارزش معرفتی ارائه دلایل	۳۳
بند دوم: تأثیر روان‌شناختی ارائه دلایل بر مقامات اداری	۳۷
بند سوم: ارائه دلایل و تضمین کرامت انسانی	۴۰
گفتار سوم: نسبت الزام به ارائه دلایل و تصمیمات و سایر اصول حقوق اداری	۴۲
بند اول: مشروعیت تصمیم، اعتماد جامعه و کارآمدی اداره	۴۲
بند دوم: عقلایی بودن تصمیم	۴۴
بند سوم: عدالت رویه‌ای	۴۶
بند چهارم: شفافیت و پاسخ‌گویی	۴۸
فصل دوم: صداقت در ارائه دلایل	۵۰
گفتار اول: اهمیت صداقت در حقوق	۵۶
بند اول: صداقت در حقوق و سیاست	۵۶
بند دوم: بسترهای حقوقی و مسئله صداقت	۵۹
بند سوم: توسعه مفهوم صداقت قضایی به مقامات اداری و عمومی	۶۳
گفتار دوم: استدلال‌ات به نفع و علیه صداقت در حقوق	۶۶
بند اول: استدلال‌ات به نفع ارائه صادقانه دلایل	۶۶
الف. دلایل صادقانه و تقویت اعتماد	۶۸
ب. دلایل صادقانه و هدایت شهروندان	۶۹
بند دوم: استدلال‌ات علیه ارائه دلایل صادقانه	۷۲
الف. استدلال‌های عمل‌گرایانه علیه ارائه دلایل صادقانه	۷۳
ب. استدلال‌های استراتژیک علیه دلایل صادقانه: مورد محرمانگی	۷۵
ج. حمایت از جامعه	۷۸
گفتار سوم: ترسیم خطوط الزام به صداقت	۸۰
بند اول: دو خوانش از الزام صداقت	۸۱

۶ □ الزام به بیان دلایل تصمیم‌گیری در حقوق اداری

- الف. رویکرد درون‌گرایانه: تطابق بین دلایل و انگیزه‌های اتخاذ تصمیم ۸۸
ب. رویکرد «برون‌گرایانه»: دلایل توجیهی ۹۳
بند دوم: الزامات انگیزشی صداقت ۹۷
الف. صداقت انگیزشی کامل ۹۸
ب. صداقت انگیزشی جزئی ۹۸
ج. صداقت انگیزشی محتمل ۹۹
گفتار چهارم: ماهیت بافت‌مند صداقت ۱۰۱
بند اول: صداقت بافت‌مند مبتنی بر نوع سازمان ۱۰۲
بند دوم: صداقت بافت‌مند بر اساس تعداد تصمیم‌گیران ۱۰۴
بند سوم: بافت‌مندسازی صداقت ۱۰۸

بخش دوم: جایگاه الزام به بیان دلایل تصمیمات و ضمانت اجرای نقض آن در

حقوق اداری انگلستان و ایران ۱۱۱

- فصل اول: جایگاه الزام به ارائه دلایل در نظام هنجاری و قضایی انگلستان و ایران ۱۱۲
گفتار اول: منابع الزام به بیان دلایل تصمیمات در نظام حقوقی انگلستان ۱۱۴
بند اول: تکلیف کامن‌لایی به ارائه دلایل تصمیمات و معیارهای آن ۱۱۴
الف. موضوع تصمیم ۱۲۱
ب. بستر و شرایط اتخاذ تصمیم ۱۲۲
ج. ماهیت تصمیم ۱۲۲
د. شکل تصمیم ۱۲۳
ه. وجود یا عدم وجود حق تجدیدنظرخواهی از تصمیم ۱۲۳
و. عنصر منفعت عمومی در ارائه یا عدم ارائه دلایل و سایر توجیهات برای عدم ارائه دلایل ۱۲۳
بند دوم: تکالیف قانونی به بیان دلایل ۱۲۴
الف. پیشینه قانون‌گذاری ۱۲۵
ب. رویکرد قوانین موضوعه ۱۲۶
بند سوم: کدهای رفتاری ۱۳۱
بند چهارم: تعهدات ناشی از اسناد و مصوبات اروپایی ۱۳۲
الف. ماده ۴۱ منشور حقوق بنیادین اتحادیه اروپا ۱۳۳
ب. کد اروپایی رفتار خوب اداری ۱۳۳
ج. مصوبات شورای اروپا ۱۳۴
بند پنجم: سایر منابع الزام به بیان دلایل ۱۳۴
گفتار دوم: الزام به بیان دلایل تصمیمات در نظام حقوقی ایران ۱۳۸
بند اول: مستند و مستدل بودن تصمیمات در نظام قضایی ایران ۱۳۸
بند دوم: الزام به بیان دلایل تصمیمات در قوانین و مقررات ۱۴۰

فهرست مطالب □ ۷

الف. قوانین و مقررات ناظر بر حقوق مدنی سیاسی	۱۴۰
ب. قوانین و مقررات ناظر بر حقوق اداری، استخدامی و شغلی	۱۴۴
ج. قوانین و مقررات ناظر بر حقوق مالی اقتصادی	۱۵۱
د. قوانین و مقررات ناظر بر حقوق فرهنگی	۱۵۸
بند سوم: الزام به بیان دلایل تصمیم در آرای دیوان عدالت اداری	۱۶۳
الف. آرای مرتبط با حقوق استخدامی و شغلی	۱۶۳
ب. آرای مرتبط با تضمین مالکیت خصوصی و حقوق مالکانه اشخاص	۱۶۷
ج. آرای ناظر بر صلاحیت‌های شغلی و حرفه‌ای	۱۷۲
بند چهارم: سایر اسناد حقوقی	۱۷۴
فصل دوم: محتوا و زمان ارائه دلایل و ضمانت اجرای نقض آن	۱۷۶
گفتار اول: محتوا و زمان ارائه دلایل	۱۷۶
بند اول: محتوای ارائه دلایل	۱۷۷
الف. انواع تکالیف توضیحی	۱۷۷
ب. کافی بودن دلایل ارائه شده	۱۸۰
بند دوم: زمان ارائه دلایل	۱۸۳
الف. موارد الزام قانونی به ارائه دلایل هم‌زمان با اتخاذ تصمیم	۱۸۴
ب. موارد الزام به ارائه دلایل غیرهم‌زمان با اتخاذ تصمیم	۱۸۵
ج. موارد عدم وجود الزام قانونی به بیان دلایل	۱۸۶
گفتار دوم: آثار و تبعات عدم ارائه دلایل	۱۸۷
بند اول: ابطال تصمیم	۱۸۷
الف. نقض الزام به بیان دلایل و بی‌اعتباری تصمیم	۱۸۸
ب. عدم ابطال خود به خودی تصمیمات	۱۹۲
ج. دلایل له و علیه نقض و ابطال تصمیم	۱۹۴
بند دوم: عدم ابطال تصمیم	۱۹۶
گفتار سوم: محدودیت‌های ارائه دلایل	۱۹۷
بند اول: مصونیت مبتنی بر منفعت عمومی و امنیت ملی	۱۹۸
بند دوم: جلوگیری از ورود ضرر	۱۹۹
مرور مباحث	۲۰۱
فهرست منابع	۲۰۷